

Aniela Piorunowa

Z wydawnictw Instytutu Badań Literackich

Biuletyn Polonistyczny 11/33, 20-24

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

4. Z WYDAWNICTW INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

Stefan Durski: Dramatopisarstwo Ludwika Dmuszewskiego. Teatr polski w drodze od Klasycyzmu do romantyzmu. Wrocław 1968. Str. 317, 3 nlb., ilustr. 9. Cena zł 46.- Ossolineum. Studia z Okresu Oświecenia. Tom IX.

Książka zawiera część historycznoliteracką monografii poświęconej Ludwikowi Adamowi Dmuszewskiemu /1777-1847/, aktorowi, najpłodniejszemu autorowi dramatycznemu i twórcy teatralnemu swoich czasów, który utorował drogę dramatu romantycznemu i Fredrze, oraz jego wielostronnej działalności teatralnej. Uzupełnienie portretu Dmuszewskiego - człowieka teatru - stanowi książka tegoż autora wydana w r. 1964 w PIW-owskiej serii monografii czołowych ludzi teatru polskiego.

Zofia Florczak: Udział regionów w kształtowaniu się piśmiennictwa polskiego XVI wieku. Studium z zakresu socjologii pisarstwa. Wrocław 1967. Str. 338, 2 nlb. map 17. Cena zł 85.- Ossolineum. Studia Staropolskie. Tom XVII.

Autorka podejmuje próbę odpowiedzi na następujące pytania: 1/ Czym była działalność piśmiennicza dla uprawiającego ją Polaka w XVI w., jakie miejsce w życiu społecznym mogła ona zapewnić?; 2/ Z jakich grup społecznych rekrutowali się piszący; jakie warunki były niezbędne, aby taka działalność na większą skalę mogła się rozwinąć?; 3/ Gdzie i dzięki komu powstawały ośrodki życia kulturalnego w zakresie piśmiennictwa?

Alina Kowalczykowa: Liryki Słonimskiego 1918-1935. Warszawa 1967. Str. 240, 4 nlb. Cena zł 25.- PIW. Historia i Teoria Literatury. Studia. Historia Literatury. 20.

Przedmiotem książki jest rozwój liryki Antoniego Słonimskiego od r. 1918, kiedy to ukazał się pierwszy tom jego poezji pt. "Sonety", aż do r. 1935. W oparciu o analizę kolejnych tomów poezji Słonimskiego, ogłoszonych w tych latach.

autorka stawia tezę o klásycystycznym wyrazie poetyki autora, stwierdzając, że jego koncepcja sztuki, wizja człowieka i swoistej roli artysty wywodzi się z klasycyzmu.

Jan Józef Lipski: Twórczość Jana Kasprowicza w latach 1787-1891. Warszawa 1967. Str. 360, 4 nlb. Cena zł 35.- PIW. Historia i Teoria Literatury. Studia. Historia Literatury. 22.

Książka stanowi część pierwszą zaplanowanej na trzy tomy monografii twórczości Jana Kasprowicza i obejmuje okres naturalistyczny tej twórczości: od juveniliów młodego gimnazjalisty aż do pierwszego dramatu pt. "Świat się kończy", a więc okres, w którym późniejszy autor "Hymnów" nie jest jeszcze kimś "liczącym się" w naszej poezji - chociaż zawierający mnóstwo problemów pasjonujących dla historyka literatury, historyka kultury i socjologa.

Paxillus Adam: Komedyja o Lizydzie. Opracowali: Julian Krzyżanowski i Stanisław Rospond. Indeks opracowała Teresa Kaufmanowa. Redaktor naukowy: Julian Lewański. Wrocław 1968. Str. 192, 2 nlb. Cena zł 50,- Ossolinum. Biblioteka Pisarzy Polskich. Seria B, nr 17.

Tom przynosi tekst utworu dramatycznego, który ukazał się w Krakowie w r. 1597 i który - obok opublikowanej w tym samym roku komedii P. Cieklińskiego "Potrójny z Plauta" - zapoczątkowuje literacką komedię polską jako gatunek literacki. Pełny tytuł utworu brzmi: "Komedyja o Lizydzie wstan małżeński wstępującej". Autorem jego jest mieszczanin z Brzeska koło Bochni Adam Paxillus, o którego życiu brak wiadomości. Edycja zawiera tekst "Komedyi" w reprodukcji fototypicznej i w transkrypcji, poprzedzony wstępami i uzupełniony objaśnieniami i indeksami.

Polska Bibliografia Literacka za lata 1950/1951. Opracował Zespół Poznańskiej Pracowni Bibliograficznej Instytutu

tutu Badań Literackich PAN. Redaktorzy tomu: Maria Krystyna Maciejewska, Ewa Mendelska. Warszawa 1967, Str. XXV, I nlb. + 712. Cena zł 215.- PWN.

- Toż za rok 1964. Redaktor tomu: Ewa Mendelska. Warszawa 1967. Str. XXV, I nlb. + 597, 1 nlb., tabl. 1. Cena zł 172.- PWN.

- Toż za rok 1965. Redaktor tomu: Janina Formanowicz. Warszawa 1968. Str. XXVII, I nlb. + 699, 1 nlb. Cena zł 198.- PWN.

Trzy ogłoszone w latach 1967 i 1968 tomy bieżącej bibliografii literackiej prezentują pozycje bibliograficzne ogłoszone w Polsce w latach 1950-51, 1964 i 1965 /książkowe, jak również czasopiśmiennicze, z czasopism polskich i obcych, a także z wydawnictw zbiorowych/, z podziałem na: 1. Teorię literatury, 2. Historię literatury polskiej oraz recepcję literatur obcych w Polsce, 3. Teorię i historię teatru.

Roczniki 1964 i 1965 stanowią kolejne tomy bieżące, rocznik 1950/51 jest pierwszą pozycją, która wypełnia istniejącą dotąd lukę lat 1950-1955.

Prace z poetyki, poświęcone VI Międzynarodowemu Kongresowi Sławistów, pod redakcją Marii Renaty Mayenowej i Janusza Sławińskiego. Wrocław 1968. Str. 223, 1 nlb. Cena zł 40.- Ossolineum. Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej. Tom X.

Książka gromadzi 12 rozpraw, opracowanych w ramach przygotowań do VI Międzynarodowego Kongresu Sławistów w Pradze /1968/ w nawiązaniu do problematyki naukowej interesującej sekcję literaturoznawczo-lingwistyczną tego Kongresu. Publikacja ta jest odpowiednikiem tomu pt. "Z teorii i historii literatury", poświęconego V Międzynarodowemu Kongresowi Sławistów w Sofii, który ukazał się w 1963 r. pod redakcją Kazimierza Budzyka.

Zofia Sinko: Powieść zachodnioeuropejska w kulturze literackiej polskiego Oświecenia. Wrocław 1968. Str. 394, 2 nlb. ilustr. 14. Cena zł 60.- Ossolineum. Studia z Oskresu Oświecenia. Tom VIII.

Przedmiotem książki jest recepcja powieści zachodnioeuropejskiej w Polsce w epoce stanisławowskiej. Autorka uwzględnia przy tym nie tylko przekłady, ale interesuje ją również działalność teoretyczna dotycząca ówczesnego powieściopisarstwa, a także jego poczytność, rozpowszechnienie i odnoszące się do niego głosy krytyczne.

Słownik języka Adama Mickiewicza. Tom V: N-Ó. Redaktor: Konrad Górski. Wrocław 1967. Str. 678. Cena zł 250.- Ossolineum.

Kolejny tom edycji prezentującej słownictwo poezji i prozy Adama Mickiewicza zawiera hasła od "N" do "Ówdzie".

Roman Sobol: Ze studiów nad Karpińskim. I. Wrocław 1967. Str. 427, 1 nlb., ilustr. 11. Cena zł 60.- Ossolineum. Studia z Okresu Oświecenia. Tom VII.

Tom zawiera trzy samodzielne rozprawy historycznoliterackie - wyjęte z większej całości, zamierzonej przez autora jako przyszła monografia Karpińskiego, a poruszające kilka wybranych problemów dotyczących jego życia i twórczości: "Prolegomena filologiczne" - "Pieśni dla pospólstwa" - "Z białowieskiego azylum".

Średniowieczne gatunki dramatyczno-teatralne. Zeszyt 2: Komedia eligijna. Opracował Julian Lewański. Pod redakcją Marii Renaty Mayenowej. Wrocław 1968. Str. 203, 1 nlb. Cena zł 22.- Ossolineum. Poetyka. Zarys encyklopedyczny. Dział I: Gatunki literackie. Tom III.

Kolejny zeszyt tomu Zarysu encyklopedycznego "Poetyka" poświęconego średniowiecznym gatunkom teatralnym. Przedmiotem rozważań autora są "komedie elegijne" - kilkanaście utworów łacińskich, przeważnie anonimowych, skomponowanych w XII wieku, o treści pogodnej, wypełnionych akcjami o charakterze komycznym, mających za przedmiot zawikłania i działania miłosne. Obok dramatu liturgicznego komedie eligijne znalazły się na początku drogi rozwojowej europejskiej kultury teatralnej.

Barbara Winklowska: Tadeusz Żeleński /Boy/. Twórczość i życie.

Redaktor naukowy: Ewa Korzeniewska. Warszawa 1967.

Str. 794, 2 nlb., ilustr. 26. Cena zł 90.- PIW.

Pierwsza próba opracowania monografii bio-bibliograficznej Tadeusza Boya-Żeleńskiego rejestruje w bibliografii podmiotowej ponad dwa i pół tysiąca pozycji /w układzie chronologicznym/, w zakresie bibliografii przedmiotowej ogranicza się do zgromadzenia pozycji ważniejszych lub bardziej charakterystycznych. Zarys biograficzny opracowany został na podstawie listów pisarza w formie not poprzedzających poszczególne lata twórczości.

Opracowała

mgr Aniela Piorunowa

5. KRONIKA NAUKOWA INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

A. 11 października 1968 r. odbyło się pierwsze po wakacyjnej przerwie posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich. Po przyjęciu protokołu z zebrania poprzedniego /w dniu 18 czerwca/ centralnym punktem obrad, które otworzył przewodniczący Rady, prof. S. Żółkiewski, stała się dyskusja nad próbą określenia miejsca Instytutu w krajowej organizacji badań polonistycznych. Projekt znany był członkom Rady Naukowej z rozesłanego wcześniej tekstu. Postulaty w nim zawarte wynikają z procesu rozwoju nauki w Polsce i przeobrażeń organizacyjnych PAN.

Przed dwudziestu laty Instytut Badań Literackich był powołany dla innych zadań niż te, które przed nim stoją obecnie. Stąd wyłania się potrzeba takiej jego reorganizacji, by wyraźnie sformułowane cele badawcze w zakresie historii i teorii literatury, edytorstwa i dokumentacji historyczno-literackiej mogły być realizowane z maksymalną sprawnością. W tym właśnie celu Dyrekcja Instytutu pragnęła od najbar-